

Darina Janíčková
Specifické otázky výuky španělštiny v systému vzdělávání dospělých

(Posudek vedoucího diplomové práce)

Cílem předkládané diplomové práce – první svého druhu v rámci oboru - je analýza specifických rysů výuky španělského jazyka v systému vzdělávání dospělých.

Diplomantka se zaměřuje především na základní rozdíly mezi andragogickou praxí a pedagogickými přístupy tradičního školství. Na základě prostudované literatury a vlastních zkušeností se zabývá stěžejními otázkami souvisejícími s předmětem zkoumání, které zasazuje do širšího rámce výuky cizích jazyků v kontextu vzdělávání dospělých, včetně postavení a potenciálu španělštiny v celosvětovém měřítku a v České republice.

Významnou částí práce jsou teoretická východiska, týkající se andragogiky, celoživotního učení, vzdělávacího systému dospělých obecně a v českém kontextu, a klíčových faktorů, vnějších i vnitřních, které měly a mají vliv na formování tohoto typu vzdělávání. Přínosný je rozbor jednotlivých aspektů výuky pro dospělé, analýza motivace a její úlohy ve studiu a vystižení základních rozdílů mezi vzděláváním dospělých a klasickým školstvím.

V aplikační části se diplomantka zabývá vyučovacím procesem a jeho pojetím, základními didaktickými a metodickými principy, koncepcí, cílem a obsahem výuky. Velká pozornost je věnována úloze lektora a jeho poslání, jakož i profilu dospělého studenta španělštiny. Zajímavý je i popis ideální formy výuky španělštiny pro dospělé. V souvislosti s podkapitolou věnovanou koncepci výuky (4.6) by nebylo od věci, kdyby byly jednotlivé, zde zařazené jevy (týkající se didaktických metod, opakování a upevňování jazykových prostředků, pomůcek, domácích úloh, přípravy na výuku, problematiky chyby, hodnocení a zpětné vazby) odlišeny z hlediska koncepčního pojetí a z hlediska jejich realizace ve vyučovacím procesu. Rovněž mezijazykový a vnitrojazykový transfer, ač se bezprostředně týká účastníka výuky, je otázkou mnohem širší, související zejména s problematikou chyby.

Práce je psána kultivovaným jazykem, má pečlivou formální úpravu, vyskytuje se zde jen pár drobných překlepů (např. str. 4, 93). Resumé ve španělštině i poznámkový aparát jsou bezchybné. Text dokumentují přehledné tabulky a grafy, precizně graficky a barevně zpracované.

Diplomová práce a její výsledky prokázaly schopnost Dariny Janíčkové pojednat detailně o stěžejních oblastech zadaného tématu, analyzovat problematiku z různých hledisek, včetně diachronického a synchronického, a postihnout významné aspekty týkající se specifických otázek andragogiky a jejich uplatnění na výuku španělského jazyka pro dospělé. Výstižná a cenná je řada postřehů, které diplomantka přináší v pojednání o motivačních aspektech, o ideální formě výuky španělštiny pro dospělé, o rozdílech mezi českým lektorem a rodilým mluvčím, o profilu dospělého studenta španělštiny, jakož i v návrhu skladby učebnice španělštiny pro dospělé. Dosvědčují důkladnou znalost vytčené problematiky jak po teoretické, tak po praktické stránce.

Závěry práce, která mimo jiné dokládá silný potenciál španělštiny coby jednoho z významných předmětů vzdělávání dospělých, jsou plně přesvědčivé. Hodnotím aktuálnost tématu i přístup k analýze opírající se o solidní teoretické poznatky a osobní zkušenost, přehlednost práce, jakož i kultivovanou formu vyjadřování, věcné a přesné formulace. Je třeba rovněž ocenit, že diplomantka vychází z významných a nejnovějších pramenů primární literatury (viz např. Beneš, Čákr, Mužík, MŠMT, *Společný evropský referenční rámec pro jazyky, Lisabonská strategie*). Práce je ve svém celku hodnotným příspěvkem k vytčené problematice.

Závěrem mohu konstatovat, že diplomová práce Dariny Janíčkové splnila vytčený cíl, a proto plně doporučuji, aby byla přijata k obhajobě.

PhDr. Anna Mištinová

V Praze dne 21. ledna 2006